

Nieuws uit de Friese natuurterreinen

*Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer
en Vereniging It Fryske Gea
berichten over ontwikkelingen
in de Friese natuur.*

Mosselconvenant kent twee winnaars

De samenwerkende groene organisaties in de Waddenzee zijn verheugd. De minister van LNV, de mosselsector en de groene organisaties hebben gezamenlijk hun handtekening gezet onder een convenant. Hierin worden zowel de bodemberoerende mosselvisserij als natuurherstel geregeld. Directe aanleiding voor de overeenkomst was de eerdere vernietiging van de vergunning om mosselzaad te vissen door de Raad van State. De samenwerkende groene organisaties in de Waddenzee hadden om het oordeel van de Raad van State gevraagd omdat zij van mening waren dat de mosselzaadvisserij de waddennatuur schade aanbrengt. De Raad van State was het daar mee eens.

In het convenant is nu geregeld dat de bodemberoerende mosselwinning op termijn geheel stopt. De mosselsector gaat in de periode tot 2020 investeren in alternatieve methoden, zoals hangcultures, die binnen de beroepsgroep 'mosselzaadinvanginstallaties' (mzi's) worden genoemd. Een mzi is een soort hangend net in zee, dat bevestigd is aan een drijver. Mossellarven kunnen zich aan dit net hechten en uitgroeien tot mosselzaad. De mosselvisser kan het net omhoog hijsen en de kleine mossels er met een sterke waterstraal boven het dek van zijn schip afsputten. Vervolgens stort

de visser de zo gewonnen mossels elders in de Waddenzee. Op deze zogenaamde kweekpercelen kunnen de mossels volgroeien waarna ze voorzichtig van de bodem worden geschept voor de echte oogst. Deze mzi's komen alleen in de (bredere) westelijke Waddenzee voor en nadrukkelijk niet in de (smallere) oostelijke Waddenzee.

De mosselsector neemt steeds stappen van 20%. Vanaf 2009 wordt circa 20% minder mosselzaad van de bodem gevestigd (via de oude en schadelijke wijze) en 20% extra via mzi's gewonnen. De gebieden die voor mosselzaadvisserij worden gesloten, zullen ook voor andere bodemberoerende visserij worden gesloten, zodat de wadbodem kan herstellen. De convenantpartners verwachten dat de sector in 2011 de volgende stap kan nemen, zodat dan 40% minder mossels van de bodem worden geschraapt.

Naast de mosseltransitie regelt het convenant dat er een natuurherstelprogramma voor de Waddenzee komt. LNV en natuurorganisaties werken op dit moment hard aan een meerjarenprogramma met maatregelen die moeten leiden tot herstel van de natuur in de Waddenzee, met een rijke zee als perspectief. Het programma moet onder meer leiden tot meer stabiele mosselbanken in de Waddenzee, helderder water en zeegravvelden. Als die goede uitgangssituatie is gecreëerd, zullen ook soorten als zeepaardje, dolfijn en tuimelaar weer in de Waddenzee terugkeren. Het convenant kent twee winnaars: de natuur en de mosselvisser. De wadbodem krijgt de benodigde rust terug en de natuur wordt hersteld. De mosselvisser kunnen op een duurzame wijze hun beroep blijven uitoefenen.

Otto Overdijk, beheerder Waddengebied

It Fryske Gea schept mogelijkheden voor de Visdief

2009 is door SOVON en Vogelbescherming Nederland uitgeroepen tot het Jaar van de Visdief. De Visdief komt verspreid over het land en in onze provincie voor, maar staat als 'kwetsbaar' op de Rode Lijst vermeld. Over de oorzaken van de achteruitgang is nog te weinig bekend. De Visdief is een koloniebroedvogel die broedt op rustige, schaars begroeide plekken, nabij visrijk water. Er broeden ook Visdieven in terreinen van It Fryske Gea, waar eveneens een sterke achteruitgang wordt geconstateerd. Belangrijkste broedgebieden van It Fryske Gea zijn momenteel nog: Oerd & Hon op Ameland (20 paar in 2008), Noard-Fryslân Bûtendyks (met 26 paar) en de Warkumerbûtenwaard (met 200 paar).

In de afgelopen winter heeft It Fryske Gea enkele maatregelen uitgevoerd om nieuwe broedplaatsen te creëren of bestaande broedplaatsen te optimaliseren. Zo zijn voor de kust van de Bocht fan Molkwar twee eilandjes afgegraven, die sterk verrooide omdat ze te weinig overstroonden. Nabij Wolvega is, in combinatie met de aanleg van nieuwbouw de Lindewijk, natuurontwikkeling uitgevoerd, w aarbij onder meer een zandeilandje in een nieuwe waterplas is aangelegd. Vorig jaar broedden er al vier paartjes Visdieven en een Kleine plevier op dit eiland. In het Easterskar is, zui-

delijk van de Liemdijk, in een waterplas een kunstmatig drijvend eilandje aangebracht, waarop vorig jaar ook reeds één paartje Visdieven tot broeden kwam. In de Alde Feanen is een eiland, dat vlak voor de Vogelkijkhut in de Jan Durkspolder ligt, kaal gemaakt. Vanuit de kijkhut heeft men een prachtig uitzicht op de broedvogels die hier zitten. Tot slot is er in het uitgestrekte watercomplex de

Grutte krite een stripe van bos ontdaan, waar zich sinds enkele jaren ook Kokmeeuwen en Visdieven op gevestigd hebben.

Met deze maatregelen hoopt It Fryske Gea de kansen voor de Visdief binnen Fryslân (tijdelijk) wat te vergroten. We zijn benieuwd naar de eerste resultaten en realiseren ons dat dit soort maatregelen met enige regelmaat herhaald moeten worden om pionieromstandigheden te behouden.

Zie voor meer informatie over het jaar van de Visdief, activiteiten en onderzoeksprojecten die hiermee te maken hebben de website van SOVON: www.sovon.nl.

